

Een windturbinepark op eigen grond: **vloek of zegen?**

Hernieuwbare energie voor een schone toekomst kan een mooie inkomstenbron zijn voor grondeigenaren. Maar door geluidsoverlast komt de relatie met de omgeving stevig onder druk te staan. Nieuwe en mogelijk strengere geluidsnormen zijn in aantocht.

Drs. Minou van Dillen
MBA, redacteur
De Landeigenaar

In 2019 is Windpark Spui in gebruik genomen. Het ligt in de Hoeksche Waard, naast de rivier het Spui en tussen de dorpen Piershil en Nieuw-Beijerland. Sindsdien klaagde een deel van de omwonenden uit Nieuw-Beijerland over geluidsoverlast op winderige dagen.

Geluidsoverlast

De ervaringen van de bewoners rond het windturbinepark zijn vastgelegd in een onderzoek van TNO uit 2022. TNO onderzocht de beleving van windenergie op land bij vier windparken¹, waaronder Windpark Spui. Na de realisatie van het windpark hebben omwonenden namelijk honderden klachten ingediend bij de Provincie Zuid-Holland en de exploitant; dat was eerst het bedrijf Yard Energy bv en De Bruijne bv en later Eurus Energy BV. De klachten betroffen met name de geluidsoverlast 's nachts en vanaf windkracht 3. De geluidsoverlast van de windturbines resulteerde in chronisch slaapttekort en serieuze gezondheidsklachten. Een aantal omwonenden kon niet anders dan verhuizen vanwege deze klachten, aldus het rapport.

De bewoners die vanwege de overlast verhuisden, vinden dat de geluidsnormen in Nederland niet kloppen. Deze gaan namelijk uit van gemiddelden over een jaar en niet van toegestane maximale geluidsnormen voor pieken in het lawaai. Tijdens technische metingen op de buitengevel van de woningen is op momenten 70 tot 80 dB gemeten, ver boven het toegestane jaarlijkse gemiddelde van 47 dB.

Eind 2023 kunnen de nieuwe landelijke milieuregels in werking treden

De mogelijkheden om overlast tegen te gaan, zoals muurisolatie en triple glas, zijn rondom Windpark Spui onderzocht. Er bleek echter, aldus het TNO-rapport, een niet-toereikend bedrag ter compensatie beschikbaar. En ook de wettelijk geregelde planschade is niet toereikend om de gevolgen voor de omwonenden, waaronder ook de mogelijke daling van de woningwaarde en eventuele verhuiskosten, te compenseren.

Gevraagd naar een rapportcijfer tussen één en tien, geeft 20 procent van de omwonenden van Windpark Spui het park een één. In totaal geeft

ongeveer 57 procent het windpark een vijf of lager. Dat zijn bijna vijfduizend ontevreden en teleurgestelde burens van Windpark Spui.

Laagfrequent geluid

In het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde (NTvG) verscheen in 2021 een artikel over infrasonen en laagfrequente trillingen bij windturbines. Kenmerkend van laagfrequente geluiden is dat deze onaangename sensaties teweegbrengen, al hoor je ze niet of bijna niet. Regelmatig beschrijven omwonenden van windturbineparken dat zij niet kunnen slapen door een lage bromtoon. Deze bromtoon verdwijnt niet als je ramen en deuren sluit. Zo ook bij Windpark N33 bij Veendam. Sommige bewoners ervaren die bromtonen als een hel, kunnen niet slapen.

Door de geluidsspecialist van de gemeente Veendam is vastgesteld dat de molens inderdaad een laagfrequent geluid produceren. Een huisarts uit de omgeving kent de klachten uit zijn praktijk, maar ook uit eigen ervaring, aldus RTV Noord. "Je ontkomt gewoon niet aan het geluid. Ik heb ook wel geprobeerd om in een andere kamer te gaan liggen, maar dat maakt niks uit; je hoort het overal", zegt de huisarts.

'Windpark Spui voldoet aan alle wettelijke eisen'

"Windpark Spui voldoet aan alle wettelijke eisen voor windenergie", reageert Dick de Bruijne. "Er is geen windpark waar zo'n uitgebreide plan-MER is gemaakt als hier." Hij woont zelf tussen het dorp en het windpark. De afstand tussen het dorp en de eerste molen is een kleine 500 meter.

Bij de realisatie van het windpark had De Bruijne de provincie als bevoegd gezag aan zijn zijde. Alle partijen in de Provinciale Staten stemden unaniem voor het park. Maar een deel van de omwonenden en de voormalige gemeente Korendijk protesteerden er wel tegen. Tot aan de Raad van State. Maar ze verloren alle zaken. Een klein aantal mensen dat protesteerde is inmiddels verhuisd. Van de voorspelde daling van de huizenprijzen was geen geval, stelt De Bruijne vast. "De huizen zijn voor meer dan de vraagprijs verkocht. Nieuwe bewoners accepteren de situatie beter. Het is net als bij een spoorlijn. Eerst heb je daar last van, maar je went er snel aan." De Bruijne constateert dat de rust redelijk is weergekeerd. De meeste dorpsbewoners accepteren nu de molens, stelt hij vast.

De auteurs van het artikel in het NTvG vinden dat op het land geplaatste windturbines op een zodanige afstand van bebouwing geplaatst moeten worden dat geluid en trillingen van de turbines de nachtrust niet verstoren. Dat betekent een afstand van tien maal de masthoogte.

Nieuwe geluidsnormen

De vele klachten en rechtszaken rondom windparken hebben er in juni 2021 toe geleid dat de geluidsnormen voor de plaatsing van windparken door de Raad van State buiten werking zijn gesteld. De Nederlandse overheid heeft namelijk nooit een milieubeoordeling (plan-MER) voor de gestelde normen gemaakt en moet daarom alsnog in beeld brengen wat de feitelijke geluids- en overlasteffecten zijn bij de door haar vastgestelde normen.

De plan-MER en de nieuwe milieuregels voor windparken worden naar verwachting in maart 2023 openbaar gemaakt. Eind 2023 kunnen, als alles volgens de planning verloopt, de nieuwe landelijke milieuregels in werking treden. De grote vraag is of de nieuwe milieuregels de bewoners beter zullen beschermen en of er daardoor minder locaties geschikt zijn voor windturbines.

Het plaatsen van een windturbine blijft voor de individuele grondeigenaar om financiële redenen waarschijnlijk een aantrekkelijke propositie. Maar de eisen van omwonenden voor compensatie zullen ook steviger worden.

¹<https://repository.tno.nl/islandora/object/uuid%3Ae12c6656-eeba-4b2c-a7de-d40e5c2d04e2>

*De eisen van omwonenden voor compensatie zullen steviger worden.
Foto: iStock*